

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 125.814 van 28 november 2003
in de zaak A. 140.938/VII-30.583.**

In zake : de stad BRUGGE,
die woonplaats kiest bij
Advocaat A. LUST,
kantoor houdende te BRUGGE SINT-ANDRIES,
Burggraaf de Nieulantlaan 14

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering,
dat woonplaats kiest bij
Advocaat B. BRONDERS,
kantoor houdende te OOSTENDE,
E. Beernaertstraat 106.

tussenkommende partij :

de n.v. LDS,
gevestigd te ZEDELGEM,
Notenbosdreef 2.

DE Wnd. VOORZITTER VAN DE VIIe KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat de stad BRUGGE op 28 augustus 2003 heeft ingediend om de schorsing te vorderen van de tenuitvoerlegging van het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking van 24 juni 2003 houdende uitspraak over het beroep aangetekend tegen de beslissing van 13 maart 2003 van de bestendige deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen houdende het weigeren van de vergunning aan de n.v. ELECTRA-WINDS, voor het exploiteren van een windmolenpark gelegen te Brugge, Gotevlietstraat/Kleine Pathoekeweg/Pathoekeweg z/n.;

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur P. PROVOOST;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 30 oktober 2003 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 13 november 2003;

Gehoord het verslag van Staatsraad E. BREWAEYS;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat A. LUST die verschijnt voor de verzoekende partij, van Advocaat P. LOUAGE die, loco Advocaat B. BRONDERS verschijnt voor de verwerende partij en van bestuurder P. DESENDER, die verschijnt voor de tussenkommende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Auditeur P. PROVOOST;

Gelet op de artikelen 17 en 18 en titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Rechtspleging

Overwegende dat de n.v. LDS met een verzoekschrift van 19 september 2003 heeft gevraagd om in het administratief kort geding te mogen tussenkomen; dat dit verzoek kan worden ingewilligd;

2. De feiten

2.1. Op 10 september 2002 dient de n.v. ELECTRAWINDS een milieuvergunningsaanvraag in voor de exploitatie van een windmolenpark, met zeven windturbines van telkens 1800 kW. De inrichting zou worden opgericht in een gebied voor milieubelastende industrie. Het betreft installaties met een ashoogte van 85 meter en een rotordiameter van 70 meter, zodat de totale hoogte op 120 meter komt

2.2. Op 4 maart 2003 worden bij drie afzonderlijke beslissingen de nodige stedenbouwkundige vergunningen verleend. Deze worden door de verzoekende partij, samen met andere verzoekers, aangevochten voor de Raad van State, met een vordering tot schorsing en een annulatieberoep. Bij arresten nrs. 125.229, 125.230 en 125.231, telkens van 7 november 2003, worden de vorderingen tot schorsing van de tenuitvoerlegging verworpen.

2.3. Op 13 maart 2003 weigert de bestendige deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen de milieuvergunning, omdat niet wordt voldaan aan de afstand tot woningen die wordt aanbevolen in een omzendbrief van 17 juli 2000.

2.4. De aanvrager tekent hiertegen administratief beroep aan.
In het kader van het administratief beroep zijn alle adviezen gunstig.

2.5. Op 24 juni 2003 wordt de bestreden beslissing genomen: de gevraagde vergunning wordt verleend voor een termijn van twintig jaar.

De motivering luidt als volgt:

"(...)

Gelet op de ligging van de inrichting volgens het gewestplan Brugge-Oostkust in een gebied voor milieubelastende industrie, vastgesteld bij koninklijk besluit van 7 april 1977;

Overwegende dat vanuit oogpunt van de stedenbouwkundige en ruimtelijke aspecten gesteld kan worden dat de exploitatie van de inrichting die het voorwerp van de voormelde milieuvergunningsaanvraag uitmaakt, verenigbaar is met de geldende ruimtelijke en stedenbouwkundige voorschriften, om volgende redenen uiteengezet in het advies van de afdeling Stedenbouwkundige Vergunningen:

De exploitatie omvat 7 windturbines, met een ashoogte van 85 m, rotordiameter van 70 m en een totale hoogte van 120 m.

Bewuste turbines verkregen op 4 maart 2003 een stedenbouwkundige vergunning, hierbij werden strenge eisen opgelegd om het eenvormig karakter van de lijnopstelling te behouden.

De grond is volgens het gewestplan Brugge-Oostkust, vastgesteld bij koninklijk besluit van 7 april 1977, gelegen in een gebied voor milieubelastende industrieën.

De artikelen 7 en 8 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen zijn van toepassing. Industriegebieden voor milieubelastende industrieën zijn bestemd voor bedrijven die om economische of sociale redenen moeten worden afgezonderd.

Het gevraagde is tevens gesitueerd binnen de begrenzing van het bijzonder plan van aanleg 'Nijverheidsgebied-Herdersbrug' (wijnz.1), goedgekeurd bij Ministerieel Besluit van 9 juni 1987 in een zone voor gemeenschapsvoorzieningen, milieubelastende industrieën, nijverheid, handel, e.a.

Uit het stedenbouwkundig-technisch onderzoek blijkt dat de gevraagde windturbines in een grootschalig industriegebied van een stedelijk gebied zullen worden ingeplant. Ze zullen parallel met de noord-zuid georiënteerde structuur en gebundeld met de infrastructuur van het industriegebied (de spoorweg, de Pathoekeweg, het Boudewijnkanaal, de bestaande rij windturbines) worden opgericht.

De plaatselijke impact op het industriegebied is minimaal. De benomen grondoppervlakte betreft enkel de funderingsvoet. De rest van de percelen is verder beschikbaar voor de industriële activiteiten. De turbines worden

zodanig ingeplant dat er geen beperking is voor de economische inrichting van het industriegebied. Het feit dat de turbines opgericht worden met het vereiste bouwrecht vanwege de eigenaar/gebruiker van de respectievelijke percelen wijst op afwezigheid van hinder. Gezien de inplanting aan de westelijke rand van het industriegebied Herdersbrug (overheersende windrichting) en de grootte van de turbines is er geen noemenswaardige beperking van de bouwhoogtemogelijkheden te verwachten. Ten oosten van de windturbines liggen bestemmingszones (agrarisch gebied, gebied voor gemeenschaps- en openbare nutsvoorzieningen, gebied voor ambachtelijke bedrijven en KMO's) die evenmin gehinderd worden in hun verdere ontwikkeling.

Problemen met de wiekovergang over percelen waarvoor geen akkoord bestaat (zie bezwaar Electrabel) (kunnen) opgelost worden door de turbine te verplaatsen.

De geplande turbines dienen in een ononderbroken rij opstelling van gelijke turbines te worden gerealiseerd. Een koppeling van de stedenbouwkundige vergunning aan de realiseerbaarheid van de volledige rij (milieuvergunningen, stedenbouwkundige vergunning voor de tussenliggende turbines) is derhalve een essentiële voorwaarde. Een andere voorwaarde voor een kwaliteitsvol project is eenvormigheid van de turbines zelf. Alle windturbines dienen identiek te zijn wat hoogte en type betreft.

Door hun relevant grotere afmetingen en tussenafstanden en kleiner toerental ten opzichte van de bestaande rij windturbines (de as van de wieken ligt boven de wieken van de bestaande turbines zodat ze er aanzienlijk boven uitsteken) zal de totale visuele indruk van de windturbines op het industrieterrein Herdersbrug - mits de hierboven geciteerde voorwaarde voor een volledige en ononderbroken rij-opstelling van identieke toestellen - geen ongestructureerd bos van turbines zijn, maar twee duidelijk onderscheiden rij-opstellingen met elk hun eigen dimensionering. Hierdoor zal de visuele interferentie van de bijkomende rij de esthetische waarde van de eerste rij langs het kanaal niet in het gedrang brengen. De bekomen clustering van de bestaande met de geplande turbines en met de hoofdinfrastructuur van het industrieterrein zonder het innemen van bijkomende open ruimte, is veruit te verkiezen boven een bijkomend project zonder interferentie doch met bijkomende versnippering van het landschap voor gevolg.

Ook is voorliggend totaalproject voor 7 grote windturbines te verkiezen boven kleinere projecten in het industriegebied. Enerzijds wordt door kleinere projecten het maximale rendement van het industriegebied niet gegarandeerd (waardoor er meer turbines op andere plaatsen nodig zijn); anderzijds is voorliggend totaalproject, ondanks zijn grotere impact, sterker qua beeldvorming, duidelijker structurerend, duurzamer en daardoor ruimtelijk kwalitatiever dan kleinere partiële invullingen van het industriegebied.

De afdeling Stedenbouwkundige vergunningen geeft bijgevolg een gunstig advies voor de voorliggende aanvraag, onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat het gevraagde in overeenstemming is met de vigerende planologische bestemming, dat een ononderbroken rij-opstelling van gelijke turbines wordt verwezenlijkt en dat alle turbines identiek zijn qua hoogte en type'.

Overwegende dat er voor de windturbines een bouwvergunning werd afgeleverd; dat in deze bouwvergunning gesteld wordt dat turbine 2 op een andere plaats op het kadastraal perceel moet ingeplant worden (de as van windturbine 2 dient ingeplant op 33 meter in plaats van op 7,50 meter van de noordelijke perceelsgrens van perceel 561 k); dat hierdoor de wieken niet meer over het naburige perceel, eigendom van Electrabel, zouden draaien; dat de turbine wel nog zou draaien boven de aangrenzende waterloop, beheerd door de Nieuwe Polder van Blankenberge;

Overwegende dat door het verplaatsen van turbine 2 deze verder van de woningen zou komen te staan;

Overwegende dat er in de afgeleverde bouwvergunning met referentie 8.00/31005/14804.1 (voor 5 turbines) wordt gesteld dat: 'indien 1 of meerdere turbines niet kunnen geplaatst worden, dan vervalt voorliggende vergunning en moet een nieuw vergunningsaanvraagdossier ingeleid worden'; dat evenwel in de bouwvergunning met referentie 8.00/31005/14804.4 dit nog verder wordt verduidelijkt en hieraan toegevoegd wordt dat deze voorwaarde niet geldt voor de meest noordelijke en meest zuidelijke turbine; dat dit ook is ingeschreven in de vergunning 8.00/31005/14804.3;

Overwegende dat uit voorgaande voorwaarden, zoals ingeschreven in de verleende bouwvergunningen blijkt, dat indien omwille van milieutechnische redenen 1 van de turbines zou geweigerd worden, de bouwvergunning voor de corresponderende turbines ook zou vervallen, behalve voor wat betreft de meest noordelijke en meest zuidelijke turbine;

Overwegende dat de bestendige deputatie dit ook heeft aangekaart in haar weigeringsbeslissing ('dat het evenwel niet mogelijk is gebleken om enkel die windmolens te vergunnen die verder dan 250 meter van de eerste vreemde woningen zouden staan');

Overwegende dat er aan het dossier verschillende studies werden toegevoegd; dat een aantal hiervan nog tijdens de procedure in eerste aanleg vervolledigd en/of aangevuld werden;

Overwegende dat uit de veiligheidsstudie het volgende blijkt:

- 10^{-6} -contouren: geen enkele woning ligt binnen deze contouren; één woning ligt net buiten de 10^{-6} -contour op circa 125 meter van de dichtstbijzijnde turbine; binnen deze contouren wordt het risico in hoofdzaak bepaald door het scenario van het omvallen van de mast;
- 10^{-7} -contouren: deze contouren komen ongeveer overeen met de reikwijdte van de wieken; voor alle percelen waar een windturbine komt is er een overeenkomst met recht van opstal; voor de percelen waarboven de wieken komen is een overeenkomst met vergoeding voor de bezwaring van diens eigendom (behalve dan voor de voormelde waterloop, wat door de exploitant op het ogenblik van de adviesverlening nog wordt nagegaan);

dat er geen direct groepsrisico is;

Overwegende dat zich de spoorlijn Zeebrugge-Knokke bevindt in de buurt van de geplande turbines; dat het risico dat de reizigers lopen omwille van de aanwezigheid van de windturbines bestudeerd is; dat de berekening een verwachtingswaarde voor doding van een reiziger door impact van een mast of wieken of ontsporing ten gevolge van een mast of wiek op het spoor van 5.10^{-6} /jaar geeft; dat dit in Nederland het maatschappelijk risico genoemd wordt;

Overwegende dat de indirecte risico's ten gevolge van bedrijven en de havenspoorlijn in de nabijheid bestudeerd zijn; dat de conclusies de volgende zijn:

- de risico's op domino-effecten naar de omliggende bedrijven zijn aanvaardbaar;
- de invloed van het windturbinepark op de nabijgelegen havenspoorlijn is van ondergeschikt belang;
- wat betreft het indirect groepsrisico wordt het risico integraal bepaald door de kans op een ongeval eigen aan het transport van gevaarlijke goederen per spoor en niet aan de aanwezigheid van het windturbinepark;

Overwegende dat uit de veiligheidsstudie kan geconcludeerd worden dat het directe en indirecte individueel en groepsrisico aanvaardbaar is; dat het evenwel, gezien de complexiteit, de grote invloed van de faalkansen en de gedane aannames, aangewezen is deze studie op regelmatige basis te actualiseren;

Overwegende dat in de omzendbrief EME/2000.01 afstandsregels voor de inplanting worden vooropgesteld; dat meer specifiek de afstand van een turbine

van 1500 kW tot de eerste vreemde woning 250 meter zou moeten bedragen; dat het hier om 7 windmolens van 1800 kW gaat; dat er twee woningen binnen deze 250 m - straal vallen; dat de eigenaars van deze woningen geen bezwaar hadden ingediend;

Overwegende dat volgens artikel 5.20.5.1 van titel II van het Vlareem de geluidsnormen hier niet van toepassing zijn; dat er evenwel geluidsemissiegrenswaarden kunnen opgelegd worden in de vergunning, in functie van de omgevingssituatie; dat in voormelde omzendbrief wordt gesteld dat het streefdoel in landelijke zones is dat het geluid van de turbines niet meer mag bedragen dan het $L_{A95,1h}$ min 5 dB(A) van het achtergrondgeluid; dat dit van belang is voor ondermeer dichtbij gelegen woningen van derden;

Overwegende dat aan de bron een aantal maatregelen ter beperking van het specifiek geluid zullen worden getroffen; dat het gaat om:

- extra isolatie van de generatorbehuizing;
- geen tandwielkast;
- aërodynamische wiek;
- begrenzing van het vermogen tijdens de nachturen;

Overwegende dat in de geluidsstudie wordt gesteld dat er (toetsing met de vooropgestelde streefwaarden conform de omzendbrief) afhankelijk van de windrichting, de windsnelheid en het geleverde vermogen er bij de dichtstbijzijnde woning soms overschrijdingen zijn ten opzichte van het streefdoel; dat verder akoestisch onderzoek heeft uitgewezen dat via een monitoring van de verschillende parameters (windsnelheid, windrichting en geleverd vermogen) bij overschrijding van de streefwaarden, de snelheid van de dichtstbijzijnde windmolens kan worden aangepast (vertragen of eventueel stilzetten), zodat altijd kan worden voldaan aan de bepalingen van de omzendbrief;

Overwegende dat dit monitoringprogramma er op het eerste zicht complex uitziet; dat de vraag gesteld is aan de exploitant of dit wel een realistisch voorstel is; dat in een aanvullend schrijven het volgende werd gesteld:

- het bedrijfssysteem van de E66 gaat om een multiprocessorsysteem waarin elke processor een vastgelegd aantal taken bewaakt; de communicatie tussen de processors verloopt via vezellichtgeleiders; de hoofdprouceoreenheid neemt de organisatie van de gegevensuitwisseling tussen de processors op zich, evalueert storingsmeldingen en is verantwoordelijk voor de werking van de turbine en zorgt voor de communicatie met de gegevensbewaking op afstand; de E66 registreert een groot aantal bedrijfstoestanden en evalueert de actuele status van de losse onderdelen; door sensors worden gegevens gemeten; enkele sensors leveren permanent gegevens die van invloed zijn op het bedrijf van de turbine; andere zien er op toe of de turbine zich in een toegestane bedrijfstoestand bevindt;
- stopzetten van de turbine (en vertragen ervan) gebeurt in principe uitsluitend door een wijziging van de bladhoek (van de wieken); het bladhoeksregelingssysteem kan de rotorbladen binnen een paar seconden volledig uit de wind in een parkeerstand draaien; hierdoor komt de turbine binnen enkele seconden volledig tot stilstand;
- een besturingssysteem voor schaduwuitschakeling kan eventueel worden geïnstalleerd, wat kan nodig zijn als de turbines in de directe omgeving van woningen staan; basis voor de schaduwuitschakeling zijn berekende tijden waarin de omwonenden wegens de zonnestand en geografische plaatsing van de turbine hinder kunnen ondervinden van slagschaduw; deze tijden worden in het besturingssysteem ingevoerd; als de schaduw van de rotor een bepaalde woning/gebouw bereikt, dan kan de turbine worden stopgezet totdat de schaduw over het gebouw heen is; naast de vooraf ingestelde tijden zal een lichtsensor de lichtsterkte bepalen en onderscheiden wanneer een schaduw wordt geworpen; alleen als op die momenten de lichtwaarde de

ingestelde waarde overschrijdt, treedt de schaduwuitschakeling in werking; de schaduwuitschakeling kan via het LC-display worden ingevoerd;

- indentiek aan de werking van de schaduwuitschakeling kan het brongeluid van de turbines worden verminderd, waardoor de geluidsdruk voor omwonenden wordt beperkt; dit gebeurt door het vermogen van de turbines onder bepaalde omstandigheden te verminderen (wijzigen van de bladhoek van de wieken, waardoor de rotor trager gaat draaien); deze omstandigheden worden vooraf ingevoerd in het besturingssysteem van de turbine; bij een overschrijding van bepaalde windsnelheden, in combinatie van bepaalde windrichtingen, wordt deze werking ingeschakeld; indien nodig wordt zelfs de turbine automatisch tot stilstand gebracht;

Overwegende dat er schaduwberekeningen zijn uitgevoerd voor de 5 dichtstbijzijnde bewoonde gebouwen; dat er bij 2 woningen een overschrijding valt te verwachten van de internationale norm; dat deze een limiet van 30 uur slagschaduw/jaar stelt; dat uit de berekeningen 44 uur en 32 uur blijkt; dat dit aspect eveneens in de monitoring zal worden opgenomen; dat hierbij in bepaalde maanden van het jaar de windturbine die verantwoordelijk is voor de slagschaduw zal worden uitgezet op het ogenblik dat er slagschaduw valt te verwachten;

Overwegende dat zodoende dient geconcludeerd te worden dat het technisch blijkbaar perfect mogelijk is om voormeld monitoringprogramma op te stellen en te volgen; dat hierdoor het geluid conform de door de omzendbrief voorgestelde streefwaarden zal blijven; dat dit ook zodoende als bijzondere voorwaarde dient opgelegd; dat een opvolging van het monitoringprogramma eveneens aangewezen is;

Overwegende dat gesteld kan worden dat de risico's voor de externe veiligheid, de hinder, de effecten op het leefmilieu, op de wateren, op de natuur en op de mens buiten de inrichting veroorzaakt door de gevraagde exploitatie mits naleving van aangepaste milieuvoorwaarden tot een aanvaardbaar niveau worden beperkt;

Overwegende dat ten einde de exploitatie van het toelaatbare onderdeel van de inrichting bestaanbaar te maken met de omgeving, zowel op het vlak van de risico's voor de externe veiligheid als op het vlak van de hinder, de effecten op het leefmilieu, op de wateren, op de natuur en op de mens buiten de inrichting, het evenwel noodzakelijk is vergunningsvoorwaarden op te leggen die met de toepassing van een beste beschikbare schone technologie die geen overmatige hoge kosten meebrengt, technisch haalbaar zijn; dat op basis van de vanuit dit uitgangspunt gehanteerde technische criteria en de van toepassing zijnde normen, deze noodzakelijke voorwaarden kunnen worden geconcretiseerd als omschreven in het beschikkende gedeelte;

(...)"

2.6. Er worden bijzondere vergunningsvoorwaarden opgelegd :

- "- turbine 2 wordt ingeplant zoals opgelegd in de bouwvergunning;
- de uitgevoerde veiligheidsstudie wordt elke 4 jaar geactualiseerd aan de hand van nieuw verworven kennis. Deze studie wordt opgestuurd aan de afdeling Milieuvergunningen en Milieu-inspectie;
- een onderhoudsschema en een periodieke kwaliteitscontrole wordt uitgewerkt en toegepast onder de verantwoordelijkheid van een erkend veiligheidsdeskundige; de gegevens worden ter beschikking gesteld van de toezichthoudende overheid;
- gedurende de eerste twee jaar stelt de exploitant een monitoring op van de exploitatie, waarin wordt aangetoond dat het windturbinepark kan uitgebaat worden zodat het specifiek geluid ter hoogte van de meest nabije woningen beneden het in de omzendbrief gestelde streefdoel blijft

(meer specifiek gaat het hier om een computersturing, gebaseerd op de windsterkte en windrichting en met als doel de naleving van de geluids-immissierichtwaarden, zoals vooropgesteld in voormelde omzendbrief); dit gebeurt onder toezicht van een erkend geluidsdeskundige; de resultaten hiervan worden opgestuurd naar de afdelingen Milieuvergunningen en Milieu-inspectie;

- gedurende de eerste twee jaar stelt de exploitant een monitoring op van de exploitatie, waarin wordt aangetoond dat het windturbinepark kan uitgebaat worden zodat de slagschaduw ter hoogte van de meest nabije woningen beneden de 30 uur/jaar blijft; de resultaten hiervan worden opgestuurd naar de afdelingen Milieuvergunningen en Milieu-inspectie;
- de turbines worden minimaal voorzien van een dubbele redundante ijsdetectie";

3. Ten gronde

3.1. Overwegende dat krachtens artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging kan worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten akte of verordening kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden akte of verordening een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

3.2. Overwegende dat, met betrekking tot het moeilijk te herstellen ernstig nadeel, de verzoekende partij drie elementen onderscheidt in het nadeel dat zij beweert te ondergaan of te zullen ondergaan als gevolg van de bestreden beslissing; dat het eerste element betrekking heeft op haar verantwoordelijkheid voor de veiligheid op het grondgebied van de gemeente; dat zij dit als volgt beschrijft:

"Uit alle gegevens van het dossier blijkt dat de exploitatie van het windmolenpark - zeker met zulke uitzonderlijk hoge en krachtige turbines - aanzienlijke veiligheidsproblemen oproept. Verzoekende partij is als lokale overheid als eerste gelast met de taak de veiligheid op haar grondgebied maximaal te waarborgen, rampen te voorkomen, enz. (zie alleen reeds art. 135 van de gemeentewet en de wet van 31 december 1963 op de civiele bescherming). Een bijkomend risico op haar grondgebied van de aard als het bestredene, noodzaakt de verzoekende partij tot grotere waakzaamheid en adequate interventiemogelijkheid, wat zij enkel kan waarborgen door elders diezelfde taken af te bouwen";

dat het tweede element betrekking heeft op de aanwezigheid in de nabijheid van de inrichting van een brandweerkazerne; dat dit element als volgt wordt toegelicht:

"Daarnaast is de verzoekende partij eigenares van het brandweercomplex, gelegen op ongeveer 200 m van de windturbine 1. Zoals blijkt uit het negatief advies van het College van Burgemeester en Schepenen dd. 14 november 2002

kan de werking van zulk krachtig windturbinepark een negatieve invloed hebben op de telecommunicatieverbindingen, wat voor de bevolking rampzalige gevolgen kan hebben. Voorts betreft het een beroepskorps, zodat de kazerne permanent wordt bewoond. Het spreekt voor zich dat verzoekster in te staan heeft voor een maximale leefkwaliteit van haar brandweerkorps, in wiens hoofde het om een grondrecht gaat (art. 23 G.W.);

dat zij in dat verband eveneens stelt dat de leefkwaliteit van de leden van het brandweerkorps wordt bedreigd door visuele pollutie en geluidsoverlast; dat zij toelicht waarom zij zich kan beroepen op een nadeel dat wordt ondergaan door het brandweerpersoneel; dat het derde element betrekking heeft op een moreel nadeel dat als volgt wordt omschreven:

"(De verzoekende partij) heeft zich zeer formeel tegen dit project verzet, van oordeel zijnde dat het op die plaats van haar grondgebied, onmiddellijk aansluitend bij enkele waardevolle locaties, totaal niet thuishoort en abnormaal hinderend is voor het leefmilieu in zijn geheel en de dichtstbijzijnde woningen in het bijzonder. Thans wordt zij door de burgers verantwoordelijk geacht voor de gang van zaken, vermits zij ervan uitgaat dat het in verzoeksters macht lag dit project te voorkomen en te weigeren. Als behoedster van de goede plaatselijke ruimtelijke ordening en een gezond en aangenaam leefmilieu lijdt verzoekende partij zeer zware morele schade, die niet dan door het meteen onmogelijk maken van de uitvoering van het project weer kan goedge maakt worden";

3.3. Overwegende dat de verwerende partij daarop antwoordt wat volgt:

"(...)

4. De verzoekende partij (laat) na in (haar) betoog het nadeel voldoende concreet aan te tonen, en in het bijzonder ook nadelige aspecten aan te halen die specifiek verband houden met de exploitatie van de inrichting.

(...)

5. Het past te deze te verwijzen naar het auditoraatsverslag dat tussenkwam in het schorsingsberoep van de stad Brugge tegen de verleende stedenbouwkundige vergunning en waarin werd gesteld:

"Waar de tweede verzoekende partij (stad BRUGGE) opwerpt dat ze eigenaar is van het brandweercomplex dat 200 m gelegen is van de windturbine 1 en ze moet instaan voor een maximale leefkwaliteit van haar brandweerkorps, wenst de verslaggever het volgende te benadrukken met name dat het dient beklemtoond dat de verzoeker in zijn vordering tot schorsing duidelijk en concreet dient aan te geven welk MTHN hij zelf ondergaat of dreigt te ondergaan, er moet door verzoeker met andere woorden een geïndividualiseerde band tussen het vermeende MTHEN en hemzelf worden aangetoond. Het moet voor de Raad van State mogelijk zijn met voldoende precisie in te schatten of er al dan niet een MTHEN voorhanden is in hoofde van verzoekende partij.

In casu wordt door betreffende verzoekende partij enerzijds het vermeende nadeel niet gestaafd door concrete gegevens of overtuigende

argumenten en anderzijds niet aannemelijk gemaakt in welke mate zij zelf dit nadeel zal ondergaan.

Waar betreffende verzoekende partij stelt dat haar nadeel moreel van aard is, volstaat de vaststelling dat, mocht dit nadeel al ernstig zijn, niet blijkt waarom dit niet zou kunnen worden goedge maakt door de mogelijke morele voldoening welke een in voorkomend geval tussen te komen annulatiearrest teweegbrengt.

Het is evenwel ondenkbaar dat openbare besturen zich gekrenkt of benadeeld voelen wegens een beslissing genomen door een andere overheid op het vlak van, zoals in casu het geval is, de stedenbouw.

In voorliggende geval gaat het om een stad die zich wenst te verzetten tegen een bouwvergunning afgeleverd door een ander bestuur.

Dat tegen dergelijke beslissing het bestuur een procedure bij de Raad van State kan aanhangig maken wordt niet betwist. Vraag is echter of een stad/gemeente kan beweren een moeilijk te herstellen ernstig nadeel te lijden door de tenuitvoerlegging van de aangevochten beslissing, om aldus de schorsing ervan te bekomen. (R.v.St, gemeente MEISE, nr. 38.267, 5 december 1991).

Dat een vergunning in strijd zou zijn afgegeven met het gemeentelijk stedenbouwkundig beleid de autoriteit van een gemeente zou kunnen ondermijnen, werd nog in andere arresten niet aanvaard als ernstig nadeel. R.v.St., gemeente HOUTHALEN-HELCHTEREN, nr.39.269, 30 april 1992.

De Raad van State stelt dan ook als principe duidelijk voorop 'dat de uitvoering van een bouwvergunning in beginsel in hoofde van een gemeente geen moeilijk te herstellen ernstig nadeel oplevert'. R.v.St. stad SINT-TRUIDEN, nr. 42.005, 18 februari 1993.

In casu voert de stad BRUGGE niet aan dat de geciteerde wetsbepaling en haar als gemeentebestuur niet de nodige en doeltreffende rechtsmiddelen bieden om, in de hypothese dat een bouwvergunning wordt vernietigd, het herstel van de plaats in de vorige staat te verkrijgen.

Bovendien dient erop te worden gewezen dat niet a priori kan worden gesteld dat het voor een openbaar bestuur een ernstig nadeel uitmaakt om tot de gedwongen uitvoering van een vonnis te moeten beslissen of over te gaan'.

Hetzelfde kan, mutatis mutandis, worden gesteld met betrekking tot het afleveren van een milieuvergunning door een ander bestuur. Dat verzoekende partij meent dat het windmolenpark daar niet thuis hoort (ofschoon het paalt aan een andere windmolenpark, uitgebaat door Electrabel, waaromtrent verzoekende partij geen bezwaar had), kan in haar hoofde geen moeilijk te herstellen ernstig nadeel opleveren.

6. Voor wat betreft de opgeworpen visuele hinder dient erop te worden gewezen dat verzoekende partij verzuimt uit te leggen wat haar bestaande uitzicht is dat ze nu beweert te verliezen, zodat ze niet aannemelijk maakt dat haar uitzicht van dien aard zou zijn, rekening houdende met de ligging van haar woning t.a.v. het industriegebied, dat het verlies ervan een nadeel zou opleveren.

In zoverre de verzoekende partij betoogt dat ze ten gevolge van de bestreden beslissing een supplementaire geluidshinder zal ondervinden, volstaat het vast te stellen dat deze bewering niet word(t) gestaafd met overtuigende en concrete argumenten.

7. Tenslotte blijkt uit de voorliggende wetenschappelijke studies dat het probleem van de slagschaduw kan worden opgelost door een besturingssysteem te installeren dat indien nodig de turbines stillegt wanneer er hinder is van slagschaduw, totdat de schaduw over het gebouw heen is. Naast deze vooraf instelbare tijden zal ook een lichtsensor de lichtsterkte bepalen en zou de schaduwuitschakeling kunnen inwerking stellen. Ook kan via het besturingssys-

teem, door voorafgaandelijke invoering van gegevens, bereikt worden dat bij bepaalde windsnelheden, komende uit bepaalde windrichtingen, de bladhoed van de wieken wordt gewijzigd, waardoor de rotor trager draait en dus minder geluid maakt. Indien nodig kan ook in dit geval de turbine automatisch tot stilstand worden gebracht. De verleende milieuvergunning voorziet in het toepassen van deze besturingssystemen en legt een stipte opvolging van het monitoringprogramma op.

Specifiek voor wat de brandweerkazerne betreft wordt een studie van Prof. CATRYSSE voorgelegd die aantoont dat storingen voor radiocommunicatie van de brandweerkazerne in deze nihil zijn";

3.4. Overwegende dat de tussenkomenende partij eveneens verwijst naar het advies van de Auditeur in het dossier A. 136.515/X-11.409 tegen de verleende bouwvergunning voor dit project "waarbij zelfde verzoekende partij identiek dezelfde argumentatie naar voor brengt"; dat zij daaraan toevoegt dat het aangevoerde nadeel concreet moet worden onderbouwd, wat voor het aangevoerde verhoogde veiligheidsrisico niet het geval is; dat wat betreft de aanwezigheid van een brandweerkazerne in de omgeving de tussenkomenende partij laat gelden dat er vragen kunnen gesteld worden bij de keuze van de verzoekende partij om een brandweerkazerne in te planten in industriegebied; dat zij voorts betoogt dat door de verzoekende partij niet wordt aangetoond dat er een risico is op verstoring van de radiocommunicatie; dat de tussenkomenende partij in dat verband verwijst naar een studie opgemaakt door professor CATRYSSE, die door de gemeentelijke administratie was gekend en waaruit ze de besluiten citeert:

- "7.1. Voor de windturbines 1,2 en 3 stelt zich geen enkel probleem voor de normale radiocommunicatie.
- 7.2. Voor de groep windturbines 4 tot en met 7 tekent zich een zone af, waarbinnen rekening dient gehouden te worden met enige attenuatie. Gezien het zendvermogen en de gevoeligheid van de ontvangers, zijn ook hier geen problemen te verwachten.
- 7.3. De (militaire) straalverbinding, waarvan een schotelantenne op de toren van de brandweerkazerne staat, zal geen hinder ondervinden van de inplanting van de turbines.
- 7.4. De ontvangst van de TV signalen zou ook geen enkel probleem mogen stellen.
- 7.5. Belangrijk is verder op te merken dat binnen een afzienbare toekomst de bestaande radiocommunicatie niet meer zal gebruikt worden in de huidige vorm, en dit van zodra het geïntegreerde ASTRID netwerk operationeel wordt. Aangezien dit een geïntegreerd netwerk is voor alle hulpdiensten, zijn de antennes normaal gepland op de bestaande antennemasten van de federale politie en de krijgsmacht. Het ASTRID netwerk voorziet dus een type radio-dekking, vergelijkbaar met een GSM-netwerk.

Voor de regio Brugge zou dit betekenen dat antennes typisch zouden ingeplant worden aan de Refuge te Sint-Andries, de marinebasis in Sint-Kruis, en andere bestaande masten van de federale politie, zoals aan de autostrade in Oostkamp. Gezien zowel de inplanting van de masten

voor het ASTRID netwerk, als de beheers structuur van de radiokanalen, zullen de geplande windturbines geen invloed op de communicatie binnen dit netwerk hebben";

dat zij, met betrekking tot de leefkwaliteit van de in de kazerne verblijvende brandweerlieden opmerkt dat deze daar niet wonen, en dat de hinder niet wordt aangetoond; dat zij de vraag stelt of andere plaatselijke activiteiten (huisvuilverbranding, compostering, ...) de leefkwaliteit niet meer schenden; dat zij met betrekking tot het ingeroepen morele nadeel het volgende uiteenzet:

"(...)

dient erop gewezen te worden dat ook met betrekking tot dit onderdeel verzoekende partij zich beperkt tot een bewering, zonder de minste verantwoording waarom het (...) hier zou handelen over een moeilijk te herstellen ernstig nadeel:

- de negatieve houding van de bevolking tegenover dit project is een loutere bewering. Dit wordt nergens aangetoond of aannemelijk gemaakt. Het tegendeel beweren, namelijk dat de stad verantwoordelijk zal geacht worden door de burgers voor het niet realiseren van projecten met hernieuwbare energie, is even waardevol. Burgers worden geacht dit te weten. Adviseren staat niet gelijk aan kunnen beslissen. Uit de lokale pers blijkt alvast niet dat de inwoners gekant zijn tegen dit project (bijlage 6);
- wat het morele aspect betreft dient erop gewezen dat dit nadeel kan ongedaan gemaakt worden door de mogelijke morele voldoening in het geval van een later tussen te komen annulatiearrest. Tussenkomen partij verwijst hierbij naar het arrest nr. 117.482 van 25 maart 2003 in het dossier SOETE en de stad KNOKKE-HEIST tegen de Belgische Staat m.b.t. de verleende machtiging tot het bouwen van een windmolenpark voor de kust van Knokke-Heist. Hierin wordt met betrekking tot het morele belang van de Stad Knokke gesteld:

'Overwegende dat de tweede verzoekende partij uitdrukkelijk stelt dat haar nadeel van morele aard is; dat, mocht dit nadeel al ernstig zijn, niet blijkt waarom dit niet zou kunnen worden goedge maakt door de mogelijke voldoening welke een in voorkomend geval tussen te komen annulatiearrest teweegbrengt; dat derhalve, wat de tweede verzoekende partij betreft, niet is voldaan aan de tweede in artikel 17,§2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State gestelde voorwaarde, zodat de vordering in hoofde van deze partij moet worden verworpen';

dat zij tenslotte stelt dat het aangevoerde nadeel niet moeilijk te herstellen is aangezien de burgemeester krachtens artikel 31 van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning over wettelijke middelen beschikt om na de eventuele vernietiging van de vergunning voor de stopzetting van de activiteiten te zorgen;

3.5. Overwegende dat niet wordt uiteengezet waarom de exploitatie van zeven windturbines de verantwoordelijkheid inzake veiligheid van de verzoekende partij dermate zou verzwaren dat er sprake is van een ernstig nadeel; dat evenmin

een concrete toelichting wordt verschaft bij het beweerde gevaar op verstoring van de telecommunicatie met de nabije brandweerkazerne; dat die bewering wordt tegengesproken in de studie voorgelegd door de verwerende en de tussenkommende partijen, studie die tot de conclusie kwam dat hieromtrent geen problemen te verwachten zijn; dat de bewering dat de leefkwaliteit van de in de kazerne verblijvende brandweerlieden ernstig bedreigd zou worden evenmin met concrete elementen wordt onderbouwd; dat, daargelaten de vraag of de verzoekende partij zich op zulk nadeel zou kunnen beroepen, niet eens wordt aangegeven welke hinder het brandweerpersoneel zou ondervinden; dat in de milieuvergunningsprocedure de verschillende betrokken overheden verschillende bevoegdheden en verantwoordelijkheden hebben; dat indien sommige burgers een verkeerd idee zouden hebben over de bevoegdheid en verantwoordelijkheid van de verzoekende partij, dit niet aan de bestreden beslissing kan worden toegeschreven; dat de verzoekende partij overigens niet aantoont dat de beweerde perceptie werkelijk leeft onder de bevolking of een deel daarvan; dat het aangevoerde nadeel dan ook niet in aanmerking kan worden genomen;

3.6. Overwegende dat niet is voldaan aan de tweede door artikel 17, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State opgelegde voorwaarde om de schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit te kunnen bevelen; dat die vaststelling volstaat om de vordering af te wijzen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het verzoek tot tussenkomst van de n.v. LDS in het administratief kort geding wordt ingewilligd.

Artikel 2.

De vordering tot schorsing wordt verworpen.

Artikel 3.

De uitspraak over de bijdrage in de betaling van de kosten van de vordering tot schorsing wordt uitgesteld.

De kosten van de tussenkomst, bepaald op 125 euro, komt ten laste van de tussenkomende partij;

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op achtentwintig november tweeduizend en drie, door :

de H.	E. BREWAEYS,	wnd. kamervoorzitter, staatsraad,
Mevr.	A. WIJNANTS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A. WIJNANTS.

E. BREWAEYS.